

Запитајте се:

- Шта једу Ваша деца док су у школи?
- На који начин школа планира и контролише исхрану деце?
- Захтевајте оно што је најбоље за вашу децу, а на првом месту дајте им пример!

Град Нови Сад
Градска Управа за здравство

школски узраст

Шта једе Ваше дете?

Правилна исхрана је један од најзначајнијих предуслова доброг здравља и нормалног раста и развоја Вашег детета. Исхрана пресудно утиче на физички, ментални и емоционални развој детета, али и на његову способност учења.

Свако неконтролисано, прекомерно или недовољно уношење хране, као и уношење хране која по свом саставу не одговара потребама детета, знатно угрожава његово здравље.

Доручак

Деца која редовно доручкују постижу боље резултате у настави, имају већи капацитет за активно учење, показују боље понашање и имају бољи статус ухрањености у односу на децу која повремено или стално прескачу доручак. Навике у исхрани стичу се у породици уз пресудан утицај родитеља, али и школе.

Доручак треба да садржи енергетски богате и лако сварљиве намирнице. Тако, највећи део енергије треба да обезбеде намирнице добри извори сложених шећера (скроба, дијетних влакана) као што су житарице од целог зрна, свеже воће и поврће и лако сварљиве намирнице животињског порекла (млеко и јаје).

Дивно је уколико имате довољно времена за заједнички доручак! Пробудите дете 15 минута раније и дочекајте га са чинијом житарица са сувим или свежим воћем и топлим млеком или са кришком црног хлеба са мало свежег сира, бареним јајетом и чашом јогурта. Уколико се дете буди после вас, све припремите и оставите му да се послужи самом. Не заборавите да му спремите воћку уместо новца за слаткиш!

Ужина у основним школама

Школски допунски оброк или школска ужина је оброк који треба да оствари специфичне циљеве:

- допуну енергије након другог или трећег школског часа и унос неопходних хранљивих састојака;
- исправљање могућих неправилности у породичној исхрани;
- стицање пожељних навика у исхрани и елементарних хигијенских навика;
- развијање културе обедовања.

Школска узина треба да обезбеди око 500 кило калорија кроз следеће намирнице:

- шоља млека или другог млечног напитка или адекватна количина сира,
- 75-100г хлеба или пецива од полубелог или црног брашна са додатком интегралних житарица,
- ½ бареног јајета или 20-30г стишњених ћурећих или пилећих груди или 1-2 сардине (са костима),
- око 50г свежег поврћа,
- 100г свежег воћа или сок од цеђеног воћа.

Три предлога за здраву школску ужину:

Врста намирнице	Енергија (kcal)	Количина (g)
Пециво од целог зрна	220	100
Намазни топљени сир (30% м.м.)	67	20
Кокочије јаје (барено), ½	75	50
Зелена салата	10	25
Млеко (3,2% млечне масти)	110	180
Шљиве	44	100
Укупно	526	

Врста намирнице	Енергија (kcal)	Количина (g)
Пециво од полубелог брашна	235	100
Свеж крављи сир	20	20
Пилећа прса	40	30
Јогурт (3,2% млечне масти)	110	180
Парадајз, паприка	20	50
Јабука (средње величине)	80	150
Укупно	505	

Врста намирнице	Енергија (kcal)	Количина (g)
Пециво од раженог брашна	204	100
Сардине, оцеђене	104	50
Бутер	51	7
Зелена салата	6	45
Парадајз, свеж	4	30
Јогурт (2,2% млечне масти)	135	200
Укупно	504	

Деца воле када од родитеља добију новац, па да за ужину сама кује шми желе. Будите сигурни да ће се одредити за чоколадице, чийс и дује трицалице, џицу или неку другу "брзу храну" и све залиће освежавајућим и зашећереним безалкохолним џићем. Превиде прерађених намирница, прасних калорија, прасићих шећера, соли и масици у прасићешно доба дана, прасало квалифићених беланчевина, сложене уићених хидратици и дијејених влакана, а недовољно витаминици и минералици!

Ручак

Приликом припреме ручка изаберите:

- Хлеб од интегралног зрна;
- Обиље поврћа;
- Воће уместо десерта;
- „Мршава меса“, добре изворе беланчевина;
- Мање масноћа и соли;
- Кување, динстање и печење у рерни, уместо пржења;
- Воду уместо зашећерених напитака.

Спремајте храну заједно са својом децом кад год имате времена.

Вечера

Уколико је дете имало обилне оброке током дана, вечера треба да буде лагана и лако сварљива. Са друге стране, недовољан енергетски унос током дана правитићете хранљивим куваним оброком, али довољно рано да у време спавања не оптерети осетљив дечији стомак.

Не заборавите да пребројите млечне напитке Вашег детета током дана – треба да их буде 2-3 од пуномасног млека, уколико имате дете млађег узраста, док ће старија деца задовољити потребе за витаминима и минералима и полуобраним млеком. Узимање довољних количина млека и млечних производа је добар начин борбе против гојазности и болести које је прате, остеопорозе и других бројних хроничних болести одраслог доба.

